

Aserbaidžaan

Euroopa Parlamendi 12. mai 2011. aasta resolutsioon Aserbaidžaaani kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Aserbaidžaaani kohta, eriti 17. detsember 2009. aasta resolutsiooni¹;
 - võttes arvesse oma 20. mai 2010. aasta resolutsiooni vajaduse kohta ELi Lõuna-Kaukaasia strateegia järele², 7. aprilli 2011. aasta resolutsiooni Euroopa naabruspoliitika idamõõtme läbivaatamise kohta³ ning 20. jaanuari 2011. aasta resolutsioon Euroopa Liidu Musta mere strateegia kohta⁴;
 - võttes arvesse laienemise ja naabruspoliitika voliniku pressiesindaja 18. aprilli 2011. aasta avaldust ning Bakuus asuva ELi delegatsiooni büroo 10. märtsi 2011. aasta avaldust;
 - võttes arvesse idapartnerluse riikide välisministrite 13. detsembri 2010. aasta kohtumise järeldusi;
 - võttes arvesse 1. juulil 1999. aastal jõustunud EÜ ja Aserbaidžaaani partnerlus- ja koostöölepingut;
 - võttes arvesse OSCE meediavabaduse eksperdi 10. märtsi ja 28. märtsi 2011. aasta avaldusi ajakirjanike ründamise kohta;
 - võttes arvesse Demokraatlike Institutsioonide ja Inimõiguste Büroo (ODIHR) valimiste vaatlusmissiooni aruannet 7. novembril 2010. aastal toimunud parlamendivalimiste kohta;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5,
- A. arvestades, et Aserbaidžaan osaleb aktiivselt Euroopa naabruspoliitikas ja idapartnerluses, on EURONESTi asutajaliige ning on kohustunud järgima demokraatiat, inimõigusi ja õigusriigi põhimõtteid, mis on nende algatuste põhiväärtused;
- B. arvestades, et 15. juulil 2010 alustati läbirääkimisi, et sõlmida ELi ja Aserbaidžaaani assotsieerimisleping, mis põhineb ühiste väärtuste edendamise kohustustel ja hõlmab paljusid valdkondi, nagu poliitiline dialoog, õigusküsimused, vabadus ja julgeolek, aga ka kaubandus ja koostöö muudes valdkondades;
- C. arvestades, et kuigi ühisavalduse kohaselt, mille esitas valimiste vaatlusmissioon, kuhu kuulusid OSCE Parlamentaarse Assamblee, Euroopa Nõukogu Parlamentaarse

¹ ELT C 286 E, 22.10.2010, lk 27.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0193.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0153.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2011)0025.

Assamblee ja Euroopa Parlamendi esindajad, iseloomustas 7. novembril 2010. aastal Aserbaidžaaani Vabariigis toimunud parlamendivalimisi rahumeelne õhkkond ja poliitilises protsessis osalesid kõik opositsiooniparteid, ei taganud siiski nende valimiste korraldus tervikuna sisulist edu riigi demokraatlikus arengus;

- D. arvestades, et pärast 11. märtsil ja 2. aprillil 2011. aastal toimunud valitsusevastaseid rahumeelseid proteste on Aserbaidžaanis käimas ulatuslik sõna- ja kogunemisvabaduse mahasurumine, hõlmab Aserbaidžaaani kodanikuühiskonna aktivistide, ajakirjanike ja opositsioonipoliitikute vahistamisi, tagakiusamist ja hirmutamist;
- E. arvestades, et eriti murettekitavad on aktivistide Jabbar Savalani ja Bakhtiyar Hajievi juhtumid; arvestades, et Savalan, Aserbaidžaaani Rahvarinde noorteühenduse liige, ja Hajiev, aktivist ja parlamenti kandideerinu, sattusid võimude huviorbiiti ilmselt seepärast, et nad kutsusid Facebookis inimesi üles valitsusevastastele meelevaldustele; arvestades, et Savalanile mõisteti kaks ja pool aastat vanglakaristust väidetavalt narkootikumide omamise eest; arvestades, et Hajiev vahistati 4. märtsil pärast seda, kui ta oli Facebookis kustunud üles valitsusevastastele meelevaldustele, ning nüüd ootab teda ees kaheaastane vanglakaristus väidetava sõjaväeteenistusest kõrvalehoidmise eest; arvestades, et Savalani ja Hajievi kohtumõistmise õigluse suhtes on tõsisid kahtlusi;
- F. arvestades, et vähemalt 30 inimesele, kes osalesid rahumeelsetes meelevaldustes, mõistsid Aserbaidžaaani kohtud märtsi keskel toimunud õistel kohtuistungitel, mis olid üldsusele suletud, viis kuni kaheksa päeva vanglakaristust; arvestades, et enamikul süüdistatavatel ei olnud võimalik kasutada oma valikul õigusabi; arvestades, et politsei ei lubanud kinnipeetavatel võtta ühendust advokaadiga ning mõnede süüdistatavate advokaadid ei teadnud, millal või kus kohtuistungid toimuvad;
- G. arvestades, et 2. aprillil 2011. aastal vahistati umbes 200 aktivisti, nende seas Musavati noorteorganisatsiooni juht Tural Abbasli;
- H. arvestades, et Aserbaidžaaani Inimõiguste Maja, mis on Inimõiguste Maja rahvusvahelise võrgustiku liige ja registreeriti Aserbaidžaanis 2007. aasta mais, suleti ametivõimude poolt pärast justiitsministeeriumi 10. märtsil 2011. aastal väljastatud korraldust; arvestades, et ministeerium põhjendas sulgemist viitega sellele, et organisatsioon on rikkunud Aserbaidžaaani seadust valitsusväliste organisatsioonide kohta;
- I. arvestades, et Euroopa Inimõiguste Kohus käskis Aserbaidžaaani Vabariigil vabastada vangistatud ajakirjaniku Einulla Fatullajevi ning maksta talle 25 000 eurot moraalse kahju tekitamise eest;
- J. arvestades, et Aserbaidžaan on Euroopa Nõukogu liige ja Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni osaline, ta on ühinenud paljude teiste rahvusvaheliste inimõiguste konventsioonidega, sealhulgas kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise paktiga,
 - 1. väljendab sügavat muret selle pärast, et Aserbaidžaanis sagenevad kodanikuühiskonna ja sotsiaalvõrgustiku aktivistide ning ajakirjanike tagakiusamise, ründamise ja nendevastase vägivalda juhtumid;
 - 2. mõistab teravalt hukka sõltumatute ajakirjanike ja poliitiliste aktivistide hirmutamise, vahistamise, vastutuselevõtmise ja süüdimõistmise mitmesuguste kriminaalsüüdistuse

alusel;

3. mõistab hukka umbes 200 inimese vahistamise 2. aprillil 2011. aastal Bakuus toimunud valitsusevastaste meeleavalduste eel ja ajal; kutsub Aserbaidžaani ametivõime üles lubama rahumeelseid meeleavaldusi ning tagama kogunemisvabaduse, mis on demokraatliku ja avatud ühiskonna kesksed põhimõtted; taunib meeleavaldajate vastu kasutatud füüsilist vägivalda;
4. kutsub Aserbaidžaani ametivõime üles vabastama kõik opositsiooniliikmed, noorsooaktivistid ja blogijad, kes on endiselt vahi all pärast 11. märtsil ning 2. ja 17. aprillil 2011. aastal toimunud rahumeelseid meeleavaldusi, vabastama Savalani ja Hajievi ning loobuma süüdistustest nende vastu; kutsub Aserbaidžaani valitsust üles kinni pidama rahvusvahelistest konventsioonidest, mille Aserbaidžaan on ratifitseerinud, ning austama sõnavabadust;
5. nõuab tungivalt, et ametivõimud tagaksid kõik vajalikud tingimused, mis võimaldaksid meedial, sealhulgas opositsioonilisel meedial, tegutseda, nii et ajakirjanikud saaksid töötada ja sündmusi kajastada vabalt ilma igasuguse surve, ühtlasi nõuab, et ametivõimud pööraksid erilist tähelepanu ajakirjanike julgeolekule; sellega seoses tuleb meelde president Ilham Alijevi 2005. aastal antud lubadust, milles ta kinnitas, et iga ajakirjaniku õigused on riigi poolt kaitstud ja kindlustatud;
6. peab murettekitavaks teateid selle kohta, et ajalehe toimetaja Einulla Fatullajevi elu ja tervis on vanglas ohus, tema tervislik seisukord on järsult halvenenud ning talle keeldutakse osutamast arstiabi, nõuab tema viivitamatut vabastamist;
7. on mures inimõiguste olukorra halvenemise pärast Aserbaidžaani Vabariigis; kutsub Aserbaidžaani ametivõime üles tagama põhivabadused, mis on garanteeritud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ja muude rahvusvaheliste lepingutega, millega Aserbaidžaani Vabariik on ühinenud, ning kinni pidama OSCE ja Euroopa Nõukogu raames võetud kohustustest;
8. taunib asjaolu, et Aserbaidžaani justiitsministeerium saatis Riiklikule Demokraatia Instituudile ja Inimõiguste Maja võrgustikule hiljuti kirjaliku hoiatuse nende tegevuse lõpetamise kohta, ning nõuab sellega seoses, et Aserbaidžaani ametivõimud lubaksid lisatakistusi tegemata nimetatud organisatsioonidel jätkata oma tegevust riigis;
9. kutsub Aserbaidžaani ametivõime üles jätkama dialoogi kodanikuühiskonna organisatsioonide liikmetega ning astuma vajalikke samme, et lubada inimestel rahumeelses, demokraatlikus tegevuses vabalt osaleda ning lubada aktivistidel vabalt ja ilma valitsuse sekkumiseta organiseeruda;
10. julgustab Aserbaidžaani ametivõime lubama rahumeelsete demonstratsioonide toimumist selleks sobilikes kohtades ning nõuab, et nad hoiduksid organisaatorite hirmutamise, nende vahistamise ja neile kriminaal- ja muude süüdistuste esitamisest; peab kahetsusväärseks, et mõned noorsooaktivistid on Bakuu Riiklikust Ülikoolist välja heidetud pärast tegemata jäänud eksameid, kuna politsei oli nad poliitilise tegevuse pärast vahistanud;
11. väljendab heameelt selle üle, et hiljuti vabastati vanglast kaks blogijat – Adnan Hajizade ja Emin Abdullajev (Milli);

12. on seisukohal, et teabe ja kommunikatsioonitehnoloogiate kättesaadavus, sealhulgas vaba ja tsenseerimata juurdepääs internetile on väga olulised demokraatia ja õigusriikluse arengu jaoks ning kujutavad endast vahendit, mille abil edendada mõttevahetust ja kommunikatsiooni Aserbaidžaani ja ELi vahel;
13. kutsub Aserbaidžaani ametivõime üles tegelema vajakajäämistega, mis olid välja toodud OSCE/ODIHRi lõpparuandes parlamendivalimiste kohta, ning loodab koostöö jätkumist Veneetsia komisjoniga tagamaks, et Aserbaidžaani valimisseadused oleksid täielikult kooskõlas rahvusvaheliste normide ja standarditega;
14. nõuab Aserbaidžaanilt täiendavaid jõupingutusi Euroopa naabruspoliitika tegevuskava täielikuks rakendamiseks selle viimasel aastal, ning kutsub komisjoni üles jätkama Aserbaidžaani jõupingutuste toetamist;
15. väljendab heameelt selle üle, et on loodud ELi-Aserbaidžaani koostöökomisjoni uued allkomisjonid, mis tugevdavad institutsioonilist raamistikku aruteludeks õiguse, vabaduse ja julgeoleku ning inimõiguste järgimise ja demokraatia teemadel;
16. mainib tunnustavalt Aserbaidžaani panust idapartnerlusse ja Milli Majlisi delegeerimist EURONESTi parlamentaarse assamblee avaistungile;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ja kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, Aserbaidžaani presidendile, valitsusele ja parlamendile ning OSCE/ODIHRile.